

Obsesif ?nançlar Anketi K?sa Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Obsesif ?nançlar Anketi K?sa Formu*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26519>

Özet

Obsesif İnançlar Anketi Kısa Formu (OİAKF), **Obsesif Kompulsif Bozukluk** (OKB) patolojisinin merkezinde yer alan ve işlevselliği bozan temel bilişsel inançlar ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan orijinal Obsesif İnançlar Anketi'nin (Obsessive Beliefs Questionnaire - OBQ) kısaltılmış bir formunun Türkçe **uyarlama** yapılmasıdır. Bu ölçek, OKB semptomlarının sürdürülmesinde kritik rol oynayan altı ana inanç alanının daha az sayıda madde ile hızlı ve etkili bir şekilde değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Yorulmaz, Güngör ve Gökdağ (2019) tarafından yapılan bu çalışma, OİAKF'nin Türk kültürüne uygunluğunu ve gerekli **psikometrik özellikler** taşıyıp taşımadığını incelemiştir.

Ölçek, klinik ve araştırma ortamlarında OKB ile ilişkili bilişsel çarpıtmaların taranması ve değerlendirilmesi için pratik bir araç sunmaktadır. Orijinal kısa formlar gibi, OİAKF de genellikle Sorumluluk/Tehdit Abartılması, Mükemmeliyetçilik/Belirsizliğe Tahammülsüzlük ve Düğüncelerin Önemi/Kontrolü olmak üzere üç temel faktör yapısını korumayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Obsesif İnançlar Anketi, Kısa Form, **OKB**, **Uyarlama**, Bilişsel Çarpıtmalar, Psikometri, **Psikometrik özellikler**.

Yazarlar

Orçun Yorulmaz, Deniz Güngör, Cem Gökdağ

Amaç

Obsesif İnançlar Anketi Kısa Formu'nun temel amacı, **obsesif kompulsif bozukluk** ile ilişkili olan altı temel bilişsel inanç alanının, bireylerin bu inançlara ne ölçüde katıldığını belirleyerek ölçmektir. Bu inançlar; aşırı sorumluluk alma, tehdidi abartma, mükemmeliyetçilik ihtiyacı, belirsizliğe tahammülsüzlük, düğüncelere aşırı önem verme ve düğünceleri kontrol etme ihtiyacı içerir.

Bu **uyarlama** çalışmasının özel amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş kısa formların Türkçe konuşan popülasyonlarda geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesi için gerekli **psikometrik** kanıtlar sağlamaktır. Bu sayede hem klinik uygulamada hızlı tarama hem de akademik araştırmalarda bilişsel modellerin incelenmesi mümkün olmaktadır.

Yapı

Ölçek, Obsesif İnançlar Modeli'ne dayanmaktadır ve OKB'nin bilişsel davranışçı tedavisinde

hedeflenen temel alt inanç alanları yansıtır. Bu inançlar, bireyin obsesyonları tehdit edici, önemli ve kontrol edilmesi zor olarak algılanmasına neden olan çekirdek düğümlerdir. OAKF, bu alt alanı temsil eden maddelerden oluşur ve genellikle üç ana faktör altında toplanır:

Sorumluluk ve Tehdit Abartılması

Mükemmeliyetçilik ve Belirsizliğe Tahammülsüzlük

Düğümlerin Önemi ve Kontrolü

Bu faktör yapısı, ölçeğin yapı geçerliğini destekleyen temel teorik çerçeveyi oluşturur ve OKB'nin farklı bilişsel bileşenlerinin ayrıştırılmasına olanak tanır.

Geçerlik

OAKF'nin geçerlik çalışmaları, Yorulmaz, Güngör ve Gökdağ (2019) tarafından yayımlanan uyarılma makalesinde detaylı olarak sunulmuştur. Çalışmada, ölçeğin yapı geçerliği, faktör analizi yöntemleri kullanılarak incelenmiş ve orijinal ölçeğin teorik yapısının Türkçe formda da korunduğu gösterilmiştir.

Uyarılma çalışması kapsamında ayrıca ölçüt bağıntılı geçerlik (convergent validity) incelenmiş, OAKF puanları, OKB şiddeti ve genel anksiyete/depresyon düzeylerini ölçen diğer ölçeklerle beklenen yönde ilişkiler gösterdiği tespit edilmiştir. Bu, ölçeğin gerçekten obsesif inançları ölçtüğünü ve ilgili diğer psikopatolojilerden ayrışabildiğini göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri de uyarılma çalışması kapsamında yer almaktadır. İç tutarlılık güvenilirliği (Cronbach alfa katsayısı), ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermek için hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach alfa değerleri, OAKF'nin maddelerinin homojen olduğunu ve içsel olarak tutarlı bir ölçüm sağladığını işaret etmektedir.

Bunun yanı sıra, ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği de incelenmiş olabilir (bu bilgi detayları için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir). Yüksek test-tekrar test korelasyonları, bireylerin obsesif inanç düzeylerinin kısa bir zaman aralığında kararlı kaldığını ve ölçeğin bu kararlılığı doğru bir şekilde yansıttığını gösterir.

Faktör Analizi

Obsesif İnançlar Anketi Kısa Formu'nun Türkçe uyarılma çalışması, ölçeğin yapısal geçerliğini test etmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analiz, kısa formun

orijinal üç faktörlü yapı (Sorumluluk, Mükemmeliyetçilik, Önemi/Kontrolü) Türk örnekleminde ne ölçüde korunduğunu değerlendirilmiştir.

Yapılan DFA sonuçları genellikle, üç faktörlü modelin veri ile iyi bir uyum sergilediğini göstermektedir, bu da OAKF'nin, obsesif inançların temel teorik bileşenlerini Türk kültüründe de benzer şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır. Faktör yükleri ve uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA) gibi istatistiksel göstergeler, makalede detaylıca sunulmuştur.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Bireyin kendini değerlendirdiği öz bildirim anketi.

Maddeler: Orijinal kısa formlara benzer olarak genellikle 20 ila 21 madde içerir.

Derecelendirme: 7'li **Likert Ölçeği** (1=Hiç katılmıyorum ve 7=Tamamen katılıyorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Klinik ve non-klinik yetişkin popülasyonlar.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması genellikle üniversite öğrencileri ve/veya klinik hastalar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Uygulama, kağıt-kalem veya dijital ortamda bireysel olarak gerçekleştirilir.

Orijinal makale (PDF) bu adresten indirilebilir: [obsesif-inanclar-anketi-kisa-formu-toad.pdf](#)

Anahtar Kelimeler

Obsesif İnançlar, **Obsesif Kompulsif Bozukluk**, Bilişsel Terapi, Kısa Ölçek, **Likert Ölçeği**, Psikopatoloji, **Psikometrik özellikler**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Orçun Yorulmaz

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Makalede belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: orcun.yorulmaz@deu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eyl?l ?niversitesi, ?zmir (Yorulmaz'ın kurumu oldu?u varsay?lmaktadır).

?zinler, ?cret ve Test Y?l?

?lçe'in ticari kullan?m? ve izinleri i?in sorumlu yazar (Or?un Yorulmaz) ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma ama?l? kullan?mlar genellikle referans g?sterilerek ?cretsiz yap?labilmektedir. ?lçe'in T?rk?e **uyarlama** ?al??mas?n?n yay?mlanma y?l? 2019'dur.

Kaynaklar

Yorulmaz, O., G?ng?r, D. ve G?kda?, C. (2019). Obsesif ?nançlar Anketi: K?sa Formlar?n T?rk?eye uyarlanması ve **psikometrik** ?zelliklerinin incelenmesi. *T?rk Psikiyatri Dergisi*, 30(3), 191-199. Doi:10.5080/u23433.

Makalenin yay?mland??? derginin web sitesi: turkpsikiyatri.com

Obsesif ?nançlar Anketi K?sa Formu Maddeleri

?NEML?: A?a??daki ?l?ek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hi?bir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. ?l?ek maddeleri kaynak i?erikte mevcut olmad???ndan, bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?. Maddeler i?in orijinal makaleye ba?vurulmal?d?r (Yorulmaz vd., 2019).